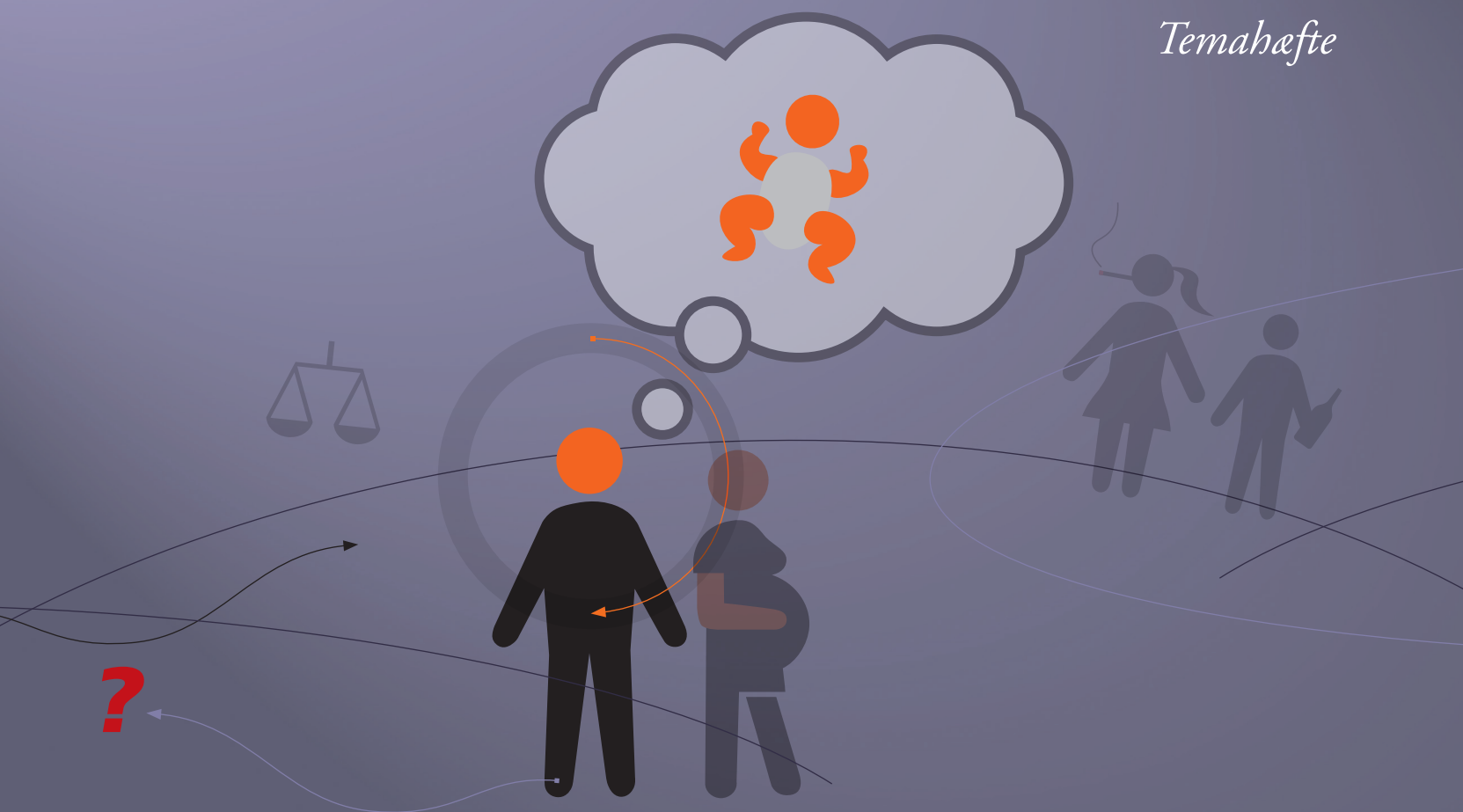

Bedre inddragelse af fædre i sårbare småbørnsfamilier

Temahæfte

Der er mange aktiviteter for mødre.
Som far er du velkommen – men du
er ikke inviteret.

Far i Thisted

**Bedre inddragelse af fædre
i sårbare småbørnsfamilier**
Socialt Udviklingscenter SUS, 2017

Tekst: Anna Helene Møllerup,
Mathias Bruhn Lohmann,
Emilie Nydam Andersen
Grafisk tilrettelæggelse
og vignetter: Christian Schmidt
Tryk: Jelling Bogtryk Prinforcevejle
ISBN: 978-87-92182-27-2

Socialt Udviklingscenter SUS
Nørre Farimagsgade 13
1364 København K
www.sus.dk

Kontakt

Du er altid velkommen til at kontakte
Socialt Udviklingscenter SUS, hvis du vil
høre mere om vores erfaringer fra projektet,
eller hvis I selv er interesserede i at samarbejde
om at styrke jeres indsats overfor sårbare fædre
i jeres kommune eller organisation.

Projektleder:
Anna H. Møllerup, ahm@sus.dk, +45 2548 9017
Projektkonsulent:
Mathias B. Lohmann, mbl@sus.dk, +45 50901105

Du kan i øvrigt læse mere om SUS og projektet
på www.sus.dk

Tak!

Der skal lyde en stor tak til alle de fædre,
der har medvirket i projektet.

Indhold

4 : Introduktion

5 : En del af projekt Til Gavn for Barnet

6 : Hvad siger forskningen?

10 : Hvad siger fædrene?

16 : Metode: Sådan gjorde vi

17 : 5 bud på en bedre indsats

18 : Thisted Kommune

20 : Ringsted Kommune

22 : Frederiksberg Kommune

24 : Lyngby-Taarbæk Kommune

26 : Home-Start

Introduktion

Dette temahæfte handler om, hvordan kommuner og civilsamfundsorganisationer kan arbejde med at involvere og engagere fædre i de sociale og sundhedsrettede tilbud til sårbare småbørnsfamilier. Og hvorfor det er så vigtigt at øge opmærksomheden på netop fædre i den tidlige og forebyggende indsats overfor familier berørt af sårbarhed.

Temahæftet beskriver, hvordan nye tilgange og tilbud, der i højere grad imødekommer fædres ønsker og behov, kan være med til at styrke fædrenes forældreskab og omsorgsevne og samtidig mindske risikoen for konflikter eller skilsmisser blandt forældrepar. Alt sammen med sigte på at understøtte gode og varige far-barn-relationer og skabe de bedst mulige opvækstbetingelser for børnene i de enkelte familier.

Temahæftet henvender sig særligt til ledere og frontmedarbejdere i den kommunale sundhedspleje, men indholdet kan være relevant for alle organisationer og faggrupper, der arbejder med forældre og børn i sårbare småbørnsfamilier, fx jordemødre, læger, socialrådgivere, forskere og frivillige.

» Alle børn skal have to skud i bøssen, hvis det overhovedet er muligt! Så vi er simpelthen nødt til at interessere os mere for fædrene og den ressource, de er.

Leder af kommunalt mentortilbud
målrettet sårbare mødre

En del af projekt Til Gavn for Barnet

De indsigter og erfaringer, der formidles i dette hæfte, er indsamlet og opbygget i projekt 'Til Gavn for Barnet', som er et étårigt udviklingsprojekt finansieret af Det Obelske Familiefond. Projektet er gennemført af Socialt Udviklingscenter SUS i samarbejde med Center for Børneliv, sundhedsplejen i Frederiksberg, Lyngby-Taarbæk, Ringsted og Thisted Kommuner samt den uafhængige frivillige organisation Home-Start.

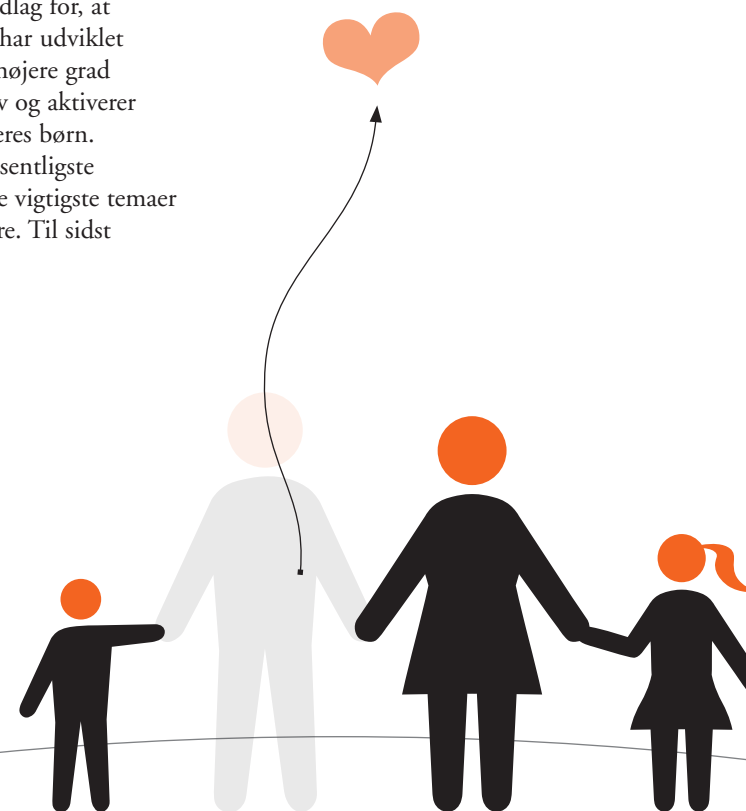
Formålet med projektet har først været at kortlægge eksisterende forskning om sårbarhed i far-barn-relationer samt at gennemføre en kvalitativ interviewundersøgelse med sårbare fædre på tværs af kommunerne og Home-Start. Viden fra forskningsnotatet og interviewene har efterfølgende dannet grundlag for, at kommunerne og Home-Start har udviklet nye og justerede tilbud, der i højere grad imødekommer fædrenes behov og aktiverer deres ressourcer til gavn for deres børn.

Temahæftet skitserer de væsentligste indsigter fra forskningen og de vigtigste temaer fra interview med sårbare fædre. Til sidst

beskrives Home-Starts og de fire kommuners planer for en ny eller justeret indsats, som i højere grad involverer fædre.

Fædrene er i den grad klar til at komme mere på banen, men en øget involvering forudsætter, at der findes eller etableres nogle tilbud, der matcher deres ønsker og behov. Vi håber, at dette temahæfte vil inspirere kommuner, organisationer og medarbejdere landet over til at øge deres ambitioner for – og opmærksomhed på – inddragelse og aktivering af fædre i sårbare småbørnsfamilier.

God læselyst.
/Socialt Udviklingscenter SUS

Hvad siger forskningen?

Hvad findes der af viden om betydningen af en henholdsvis tæt og tryk eller ustabil og fraværende far-barn-relation?

Og om hvordan denne relation kan styrkes – og fædre støttes – til øget involvering?

Center for Børneliv har som en del af projekt Til Gavn for Barnet sammenfattet relevant forskning på området i et vidensnotat, der bygger på en litteraturgennemgang af nordiske forskningsstudier og søgning på forskningsreviews i internationale databaser.

De tilbud, der er omtalt i dette tema-hæfte, er bl.a. udviklet på baggrund af indsigter fra vidensnotatet.

En række centrale pointer fra forskningsgennemgangen er sammenfattet på de følgende sider, men vi opfordrer alle interesserede til at læse mere i vidensnotatet, som kan hentes i sin fulde længde her: <https://www.sus.dk/cases/til-gavn-for-barnet/>

Hvad skaber sårbarhed i far-barn-relationen?

I udviklingen af nye tilbud til fædre i sårbare familier er det relevant at afklare, hvilke forhold der kan gøre far-barn-relationer sårbare.

Når man taler om sårbarhed generelt, indebærer det oftest, at en person er ramt af sociale og/eller sundhedsmæssige problemer eller en mangel på ressourcer i bred forstand. Når vi taler om sårbarhed i far-barn-relationer er denne afgrænsning imidlertid for snæver. Sårbarheden kan skyldes mange ting – og kan være både midlertidig og kronisk.

Niveauet af sårbarhed afhænger ofte af summen af udfordringer hos barnets nære omsorgspersoner og familie.

Fem typer af årsager til sårbarhed kan være gode rettesnore i forhold til hvad der er på spil, og dermed hvor og hvordan der kan sættes ind:

Social sårbarhed

Forskellige former for social sårbarhed som fx misbrug, kriminalitet, manglende tilknytning til arbejdsmarkedet mv. kan spille ind.

Psykisk sårbarhed

Både psykisk og somatisk sygdom kan have stor betydning for fars psykiske trivsel og dermed hans overskud til at involvere sig i sit barns opvækst.

Sårbarhed relateret til etnisk minoritetsbaggrund

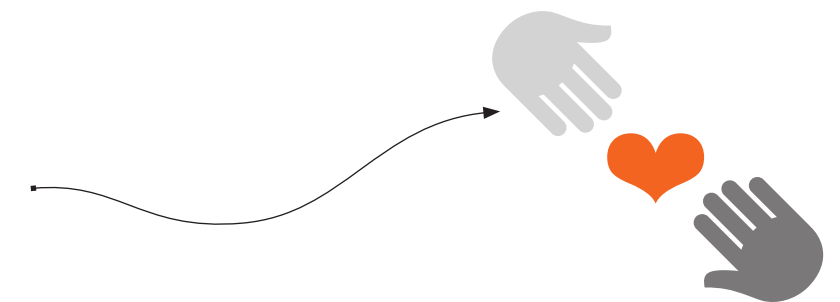
Fædre, der ikke selv er vokset op i Danmark, kan kæmpe med særlige udfordringer, der knytter sig til at være ny i et land og at skabe familie i en kulturel ramme med andre kønsroller.

Strukturel sårbarhed

Eksisterende rammebetingelser kan spille ind og skabe risiko for sårbare far-barn-relationer. Fx manglende øremærkning af barsel til fædre i dansk lovgivning, eller når fædre ikke bor sammen med eller har begrænset eller ingen ret til samvær med deres børn (fx på grund af skilsmisse).

Sårbarhed hos unge fædre

Bliver man far, når man er under 25 år, er der særlig høj risiko for sårbarhed i far-barn-relationen. Det skyldes, at mange af disse fædre ikke forbliver sammen med barnets mor, og også at de endnu ikke har opnået uddannelse og arbejde, som gør dem i stand til at forsørge deres familie. Disse forhold, kombineret med en følelse af ofte manglende parathed til forældreskabet, kan resultere i psykisk mistrivsel hos unge fædre.

Hvad siger forskningen om indsatser over for fædre?

Forskning i tilbud til fædre herhjemme og i udlandet viser følgende hovedpointer:

- At indsatser, der understøtter inddragelse af begge forældre og støtter forældrenes relation og samarbejde om børneomsorg, har bedst effekt på børns trivsel.
- At idealer om styrke, selvstændighed og forsørgerevne stadig forbindes med mandighed – men at nye forståelser af maskulinitet gør det lettere for mænd at være omsorgsfulde fædre.
- At fædre kan give børn den samme omsorg som mødre, men at par ofte udvikler en traditionel arbejdsdeling, hvor far stimulerer leg og udvikling, mens mor varetager kropslig omsorg.

- At det er mest optimalt for barnets trivsel, at det har mere end én omsorgsperson.
- At fædres tilstedeværelse i deres børns liv støtter børnenes psykosociale udvikling og muligheder.
- At tidlig involvering af fædre er vigtig – både for barnets trivsel og for en vedvarende relation.
- At fædres motivation for involvering stiger, når begge forældre anerkendes som lige-værdige omsorgspersoner for barnet, og når far tidligt får mulighed for at give omsorg til barnet.
- At der er plads til forbedring, når det gælder indsatser, der inkluderer fædre.

Der er således samlet set forskningsbelæg for at støtte far i at opnå den bedst mulige relation til sit barn.

Hvad skal der til for, at fædre involverer sig?

Forskningen peger på en række centrale faktorer, der kan hæmme eller fremme fædres motivation for at involvere sig i børneomsorg. Vi har udvalgt nogle af dem!

Faktorer, der kan **hæmme** fædres motivation for involvering:

- Rollen som 'mors elev' (...) kan resultere i at fædre bliver usikre, distancerer sig eller holder sig væk – både i hjemmet og i sundhedssystemet.
- Fædres begrænsede eller manglende mulighed for egen erfaringsdannelse i faderrollen.
- Når arbejdsituationen er svær at balancere med omsorgskrav på hjemmefronten.
- Fædre kan opleve det som hårdt at stå med eneansvaret for børneomsorg under samvær. Det kan medføre, at fædre aflyser samvær.
- Som følge af frustration og sorg efter et brud ses destruktive reaktioner hos nogle fædre, som resulterer i, at de opgiver deres børn.
- Meget begrænset tid til samvær med barnet (efter samlivsophør) kan blive så meningsløst for fædre, at de vælger kontakten med barnet helt fra.
- Det kan afholde far fra at møde op til indsatser og arrangementer målrettet fædre, hvis disse ikke tager højde for fædres behov og hvis mødre fortsat italesættes som den primære forælder.
- Hvis der er kvinder tilstede under arrangementer målrettet fædre, kan det hæmme mænds talelyst.

Faktorer, der kan **fremme** fædres motivation for involvering:

- Tidlig involvering allerede under graviditeten kan skabe fundamentet for fædres større engagement for at deltage i børneomsorgen, når først barnet er født.
- Social støtte ved behov, til at udvikle evner, færdigheder og selvtilid i faderrollen, kan øge fædres motivation for et involveret faderskab.
- Institutionel opbakning, fx forhold på arbejdsmarkedet, samt gældende juridiske rammer for samvær, der sikrer fædre mere tid sammen med børn.
- Når fædre inviteres med til diverse undersøgelser under og efter graviditeten, hvor fagprofessionelle henvender sig til far såvel som mor – eksempelvis ved at spørge ind til, hvilken slags far den enkelte mand ønsker at være for sit barn.
- Fædres opbyggelse af selvstændighed og sikkerhed i faderrollen – fx via alenetid med børnene.
- Det motiverer fædre til at deltage i indsatser, når fagpersonale er til stede uden at tage styringen, da mænd ofte selv ønsker at sætte dagsordenen og stille spørgsmålene.

For komplet liste over hæmmende og fremmende faktorer ift. fædreinvolvering, samt kildehenvisninger til forskningen bag, henvises til det fulde vidensnotat: <https://www.sus.dk/cases/til-gavn-for-barnet/>

Hvad siger fædrene?

Kommuner har i dag en lang række tilbud til mødre og forældrepar og i mindre udstrækning tilbud målrettet fædre. Men fædre (og især sårbare fædre) deltager ikke i samme omfang som mødre – og i de få tilfælde, hvor man har forsøgt sig med tilbud specifikt målrettet fædre, har man haft vanskeligt ved at få dem til at møde op til og blive ved med at deltage i forløbene. Men hvad siger fædrene selv om den indsats, de tilbydes, og hvad ønsker de sig?

Gennem 31 kvalitative interviews med fædre i Frederiksberg, Lyngby-Taarbæk, Ringsted og Thisted kommuner samt i Home-Starts lokalafdelinger i Aarhus, Kolding og Holbæk har

vi søgt at få en dybere forståelse for fædrenes perspektiv. Både for, hvilke ønsker og behov for støtte fædre i sårbare småbørnsfamilier har, og for hvad der skal til for at tiltrække dem og gøre de frivillige og kommunale tilbud mere attraktive i deres øjne.

De kvalitative interviews har resulteret i en række indsigter og tematikker, som vil blive gennemgået nedenfor. Samlet giver de et nyt og væsentligt indblik i fædrenes perspektiver på, hvordan kommunale og frivillige tilbud i højere grad kan møde deres behov for støtte op til og efter de bliver forældre. Og hvordan tilbuddene dermed kan bidrage til et større fædre-engagement og stærkere far-barn-relationer.

I præsentationen af tematikkerne nedenfor inddrages løbende forskningsbaserede pointer fra Center for Børnelivs vidensnotat, som understøtter de metodiske eller analytiske indsigter fra interviewrunden.

Vidensnotatet kan ses i sin fulde længde her: <https://www.sus.dk/cases/til-gavn-for-barnet/>

„Fædres motivation for involvering stiger, når begge forældre anerkendes som ligeværdige omsorgspersoner for barnet, og når far får tidlig adgang til at opbygge selvstændig omsorgserfaring.“
(CfB vidensnotat side 3)

Fædre føler sig henvist til sidelinjen i kontakten med systemet

Mange fædre føler sig forbigået eller overset i de mange tilbud, der ofte henvender sig mest til mødre, ligesom kommunikationen og den direkte kontakt ofte bliver rettet mod mødre. Fædre efterspørger derfor generelt en større forståelse for deres behov og flere tilbud specifikt målrettet dem. Og så peger de på en række strukturelle problemer ift. fædres vilkår og involvering af fædre i mange af de kommunale tilbud. Fx:

- Ingen øremærket barsel til mænd
- Adskillelse af fædre fra mor og barn på hospitalers fødeafdelinger
- Manglende opmærksomhed på fædre fra jordemødre
- Tilbud på mødrenes præmisser i sundhedsplejen
- Møder og aktiviteter ligger ofte i arbejdstiden
- Manglende overblik over lokale tilbud specifikt målrettet fædre.

Far på Frederiksberg:

👉 Kommunikationen fra det offentlige går igennem hende [moren]. Det er mit nem-ID, der bliver brugt, men det er hende, de ringer til.

Far i Lyngby-Taarbæk:

👉 Det er nemt at melde sig ud, hvis man ønsker det. Hvis ikke det bliver kommunikeret videre derhjemme, så ved vi [fædre] jo ikke, hvad mødrene har fået at vide, og hvad der er af tilbud. Jeg har lettere ved at være med og vide, hvad det næste skridt er, hvis jeg får direkte viden.

Sårbare mødre øger fædres behov for støtte og samtale

De fleste fædre har på forhånd indstillet sig på, at livet efter fødslen vil byde på store livsomvæltninger. Alligevel efterspørger mange af dem rådgivning og opbakning til at håndtere forældreskabet – fra både fagpersoner og andre fædre. Dette er også tilfældet i situationer, hvor det er morens psykiske sårbarhed, der gør det samlede forældreskab sårbart. I disse tilfælde føler fædre ofte, at de har været nødt til at tilsidesætte sig selv. Det giver behov for pusterum og for sparring med andre fædre i samme situation eller andre fædre med større børn.

Far på Frederiksberg:

Min kones depression har fyldt meget, og vi har lagt meget energi i det. Det gjorde, at der ikke var så meget tid til mig. Det var hårdt, for jeg havde pludselig to bolde i luften – både vores nye barn og hende.

„Mødres gatekeeping fastholder fædre i en position, hvor de har svært ved at opnå erfaring og selvstændighed i farrollen. I forlængelse af det anbefaler en ny dansk afhandling, at fædre tilbringer tid alene med børn.“
(CfB vidensnotat side 12)

Mødres rolle som eksperter modvirker, at fædre involveres optimalt

På trods af, at de traditionelle kønsroller siges at være i opløsning og fædre i stigende grad tager del i de hjemlige pligter og omsorgen for børnene, viser interviewene, at der stadig er en tydelig tendens til, at mødre fungerer som eksperter og gatekeepere i forhold til de nyfødte børn.

Det vil sige, at far ganske ofte bliver 'mors elev', og at moren i større eller mindre grad bestemmer, hvilken rolle og hvilket samvær faren skal have med barnet. Rollefordelingen opleves på mange måder naturlig, fordi moren ofte ammer og går på barsel i de første måneder, efter barnet er blevet født. Men rollerne risikerer at blive forstærket, hvis tilbud og information om barnet og dets udvikling også primært målrettes moren.

Derfor har de frivillige og kommunale tilbud en vigtig opgave i forhold til at styrke fædres viden om barnet og deres tro på egne evner i omsorgsrollen. De skal have at vide, hvor vigtige de er for barnets opvækst og trivsel – nu og på længere sigt – og rustes til at indgå på lige fod med moren i omsorgen for barnet og forståelsen af dets behov.

Far i Thisted:

Vi er lidt begyndt at give hende grød, og det får jeg lov til at gøre, og det er også sjovt.

Far på Frederiksberg:

Dem, der styrer gruppen [en fædregruppe for fædre med psykisk sygdom i familien, red.], hjælper med, hvordan man holder barnet på en god måde osv. Det var vildt fedt. Før var det min kone, der viste mig de her ting, men nu synes jeg pludselig, jeg selv kunne noget. Rytmik, ergonomi, spisning, lege, osv. pludselig var jeg ekspert.

„Social støtte til at udvikle evner, færdigheder og selvtillid i farrollen kan øge fædres motivation for et involveret farskab.“ (CfB vidensnotat side 12)

Eksisterende tilbud matcher ikke fædrenes ønsker og behov

Fædre nævner flere grunde til, at de ikke deltager i de eksisterende frivillige og kommunale tilbud målrettet småbørnsfamilier:

- Møder og aktiviteter ligger ofte i arbejdstiden
- Fædre er utrygge og skeptiske ved at deltage, hvis der ikke er andre fædre til stede. I de tilfælde føler de sig ofte udenfor eller set skævt til.

- Manglende viden om et tilbuds indhold og aktiviteter – og risikoen for at blive kastet ud i noget, der kan opleves akavet eller grænseoverskridende – er en kilde til usikkerhed og afskrækker mange fædre fra at møde op.
- Fædre kan mangle overskud til at deltage efter en lang arbejdsdag.
- Fædre kan have svært ved selv at bede om hjælp og henvende sig til eksisterende tilbud.
- Fædre kender ikke de relevante lokale tilbud.

„Det kan afholde far fra at møde op til indsatser og arrangementer målrettet fædre, hvis disse ikke tager højde for fædres behov, og hvis mødre fortsat italesættes som den primære forælder.“
(CfB vidensnotat side 25)

Fædre vil gerne deltage – under de rette omstændigheder

- Fædre opfatter langt de fleste tilbud som både gode og relevante.
- Men invitations- og opstartsfasen er vigtig, da fædre generelt er skeptiske overfor at blive placeret i 'en rundkreds' med folk, de ikke kender.
- Direkte invitationer til oplæg og aktiviteter kan være en måde at få fædre med på, mens netværk og socialt sammenhold er centralt ift. fastholdelse.
- De fleste vil kun deltage, hvis andre fædre deltager (eller kun fædre).
- Fædre viser stor interesse for sociale og fysiske aktiviteter, men udtrykker også behov for samtaler, sparring og erfaringsdeling.
- Fædre håber, at de ved at deltage kan skabe bedre relationer til deres børn, men også til andre fædre og forældre.
- Fædre vil gerne deltage i tilbud og aktiviteter i weekenden.

„Fædre udtrykker generelt behov for at tale med andre fædre om deres erfaringer og udfordringer i faderskabet. Mindre grupper hjælp fædre til at føle sig mere trygge, og motiverede dem til at deltage mere aktivt i diskussioner og aktiviteter.“
(CfB vidensnotat side 29)

Fædre i hhv. sårbare og ressourcestærke familier har forskellige behov

Graden af sårbarhed i en familie kan være med til at definere, hvilken type tilbud fædre efterspørger. Der er således en tendens til, at:

Fædre i ressourcestærke familier efterspørger:

- korte, uforpligtende og fleksible tilbud
- tilbud, hvor fokus primært er på spædbørn og sundhedsfaglig viden
- fx legestuer, faglige fyraftensoplæg eller aktiviteter som babysvømning og -rytmik med en tilfældigt sammensat gruppe af fædre.

Fædre i sårbare familier efterspørger:

- langvarige, fastlagte og forpligtende tilbud
- tilbud, hvor fokus er på børn og sundhedsfaglig viden, men også på deling af fædres personlige tanker, dilemmaer og problemer
- fx fædregrupper, sociale aktiviteter for fædre eller aktiviteter som babysvømning og -rytmik med en lille og fast gruppe af fædre.

Forældrekurser som fx 'Klar til Barn', som tilbydes førstegangsfædre i flere kommuner, kan formentlig være velegnede til begge grupper (lidt afhængigt af kursets gruppesammensætning). De imødekommer dog ikke mange sårbare fædres ønske om et lukket forum for fædre eller behovet for tilbud, hvor fædre deltager alene med deres børn og på den måde får mulighed for at opbygge selvstændig erfaring med at give barnet omsorg.

Far i Ringsted:

Det skal være nærværet og den gode relation, der er i centrum. Der kan godt være noget med viden og oplæg, men det skal ikke være det alene. Man skal tænke, 'ej det bliver hyggeligt'. Mad kan man fx altid mødes om.

„International forskning viser, at „indsatser, der varierer mellem fem til ti ugentlige sessioner, og som minimum forløber over to måneder, har de bedste muligheder for at engagere fædre. Til gengæld har indsatser på et par timers varighed stort set ingen effekt.““
(CfB vidensnotat side 28)

Fædrene er splittede i forhold til betydningen af fagpersonens køn

Fædrene var splittede, når det gjaldt betydningen af, at stort set alle sundhedsplejersker på landsplan er kvinder. Nogle fædre var dog tilbøjelige til at tillægge køn betydning og efterspurgte derfor tilbud til fædre – også i sundhedsplejeregion – som blev faciliteret af mænd. Det kunne eksempelvis være af mandlige medarbejdere fra andre faggrupper og afdelinger i kommunen.

Far i Thisted:

På nogle måder er det lige meget med kønnet, men på den anden side vil der være stor forskel.

I Home-Starts frivilligindsats var svarene om køn anderledes klare. Her foretrak de fleste fædre, at det var en kvindelig familieven, der kom på besøg i hjemmet. For nogle var det et spørgsmål om, at andre fædre og mandlige rollemodeller kunne opfattes som konkurrenter, mens særligt enlige fædre så det som en naturlig måde at få nogle 'kvindelige inputs' ind i hjemmet til deres børn.

„Hvis der er kvinder til stede under arrangementer målrettet fædre, kan det hæmme mænds talelyst.“
(CfB vidensnotat side 25)

Far i Kolding (Home-Start):

Måske er der noget territorielt over det her med ikke at ville have andre mænd i hjemmet. Det er jeg ikke helt sikker på.

Sundhedsplejersker og frivillige har unik adgang til fædrene

Den kommunale sundhedspleje bliver rost af samtlige fædre, vi har interviewet. Fædre opfatter sundhedsplejersker som fagligt dygtige, professionelle og samtidig personligt engagerede. På den måde har sundhedsplejersker landet over en unik mulighed for at nå ind til de sårbare familier og få fædrene til at deltage i de kommunale tilbud.

Også Home-Start, som er en uafhængig frivillig organisation, bliver rost af fædrene som et vigtigt og værdifuldt tilbud. Selvom indsatsen drives frivilligt, så opfatter fædrene indsatsen som yderst professionel – samtidig med at frivilligheden i deres øjne afspejler en anden drivkraft, der giver både nærhed og troværdighed.

Metode: Sådan gjorde vi

For at blive klogere på fædrenes behov og ønsker til frivillige eller kommunale tilbud har vi gennemført kvalitative interviews med 31 fædre fra de fire kommuner og fra tre lokalafdelinger i Home-Start.

Interviewene har, sammen med Cfb's vidensnotat, skabt et samlet vidensgrundlag, som kommunerne og Home-Start har brugt til at revurdere deres tilbud for at inddrage fædre og formulere ny praksis for tilbuddene til sårbare familier.

Hvem var fædrene?

25 af fædrene var 'sårbare småbørnsfædre', forstået på den måde, at de eller barnets mor havde nogle psykiske og/eller sociale problemer, der havde (eller kunne få) betydning for farens relation til barnet og barnets opvækst og trivsel. 6 fædre var 'ganske almindelige' fædre i familier uden umiddelbare tegn på sårbarhed.

Kontakten til fædrene gik enten gennem mødre (partnere) eller sundhedsplejersker. Alle de interviewede fædre havde en vis kontakt og relation til barnet og/eller barnets mor – om end denne kontakt i visse tilfælde var meget begrænset. Denne måde at få kontakt til interviewpersonerne på kan have betydet, at vi ikke har fået fat i de mest udsatte fædre, der hverken har jævnlig kontakt til mødre eller sundhedsplejersker.

Individuelle interviews og gruppeinterviews

Interviewene er gennemført som 16 enkelt-interview, 4 i dobbeltinterview, 2 telefon-interview, og 2 fokusgruppeinterview med hhv.

4 og 5 deltagere. Interviewene har typisk varet 1-2 timer.

Interviewene fungerede særligt godt når to eller flere fædre blev interviewet sammen. Her var fædrenes engagement og åbenhed en væsentlig indikator på, at de – på trods af flere fædres udsagn om det modsatte – har behov for tilbud med gruppesamtaler.

Temaer for interviewene

I interviewene blev fædrene blandt andet spurgt om hverdagen som nybagt far, samarbejdet og forholdet mellem forældrene, fædrenes relation til barnet og deres bud på, hvad der kendetegner en god far, fædrenes vurdering af eksisterende frivillige og kommunale tilbud og deres evne til at inkludere fædrene, samt forslag og ønsker til justeringer af eksisterende tilbud eller til udviklingen af helt nye tilbud og aktiviteter.

I de fleste interview blev fædrene desuden præsenteret for en række eksisterende og fiktive tilbud, der potentielt kunne matche deres ønsker og behov. Herefter blev fædrene bedt om at bedømme og rangere disse tilbud efter relevans.

Interviews med mødre og sundhedsplejersker

Udover interview med fædre har vi gennemført 2 fokusgruppeinterview med sårbare småbørns-mødre og 4 fokusgruppeinterview med sundhedsplejersker i de fire deltagende kommuner. Dette for at komme 'hele vejen rundt' og få inputs fra flere parter om fædrenes situation og behov.

5 bud på en bedre indsats

På baggrund af vidensnotat, fædreinterview og en idéudviklingsproces i flere etaper, der blev faciliteret af Socialt Udviklingscenter SUS, har de fire kommuner og Home-Start udviklet hver deres plan for, hvordan de i højere grad kan få inkluderet og engageret fædrene i deres arbejde.

Det har resulteret i følgende 5 bud på en styrket indsats overfor fædrene. Håbet er i højere grad at imødekomme fædrenes ønsker og behov, så fædrene bliver mere motiverede for at deltage i de frivillige og kommunale tilbud og aktiviteter, der er målrettet sårbare småbørnsfamilier.

Planerne indeholder større og mindre justeringer af de tilbud, som kommunerne og Home-Start allerede har. Men planerne beskriver også de foreløbige ambitioner om at igangsætte en række helt nye tilbud, der er specifikt udviklet med de sårbare fædres ressourcer og udfordringer for øje.

Forhåbentlig kan beskrivelserne inspirere andre kommuner og civilsamfundsorganisationer til at igangsætte lignende justeringer og tiltag.

Familien i vækst: Thisted Kommune

Thisted Kommune er en mellemstor kommune med omkring 44.000 indbyggere og ca. 450 fødsler om året. Kommunen har en lang række tilbud til nybagte mødre og forældrepar, men ingen tilbud specifikt målrettet fædre. Ét af tilbuddene, Familien i Vækst (FIV), er et tværfagligt, helhedsorienteret tilbud forankret i sundhedsplejen. FIV tilbyder udsatte førstegangsfædre (ca. 16 familier i løbende optag) øget dialog med og vejledning fra sundhedsplejen og en pædagog samt gruppeaktiviteter med andre gravide og nybagte småbørnsforældre fra graviditeten frem til barnet fylder ét år. Det er især fædrene i Thisted Kommunes sårbare familier, som FIV ønsker at styrke deres indsats overfor.

» Det er så relevant, det her projekt om fædre! Vi var måske en lille smule selvfede, fordi vi i forvejen havde et forældre-fokuseret tilbud, men hold da op, hvor vi har fået øje på vores egne huller [ift. fædreinddragelse].

– Merethe Vinter, sundhedsplejerske i FIV

Fokus og udfordring

Thisted Kommune gik ind til projekt Til Gavn for Barnet med et ønske om at udvikle et kreativt og sundhedsfremmende gruppeforløb målrettet både mødre og fædre – sammen og hver for sig – for at støtte en fælles forældre-skabsudvikling til gavn for barnet. Målet var at imødekomme tre udfordringer:

1. Der er principielt lige adgang for mødre og fædre til FIV's tilbud, men i praksis deltager fædrene ikke i ligeså høj grad som mødrene.
2. Fædrenes arbejdstider og manglen på mandligt personale er et problem for optimal involvering og deltagelse af fædrene.
3. FIV formår ikke i tilstrækkelig grad at tiltrække og fastholde fædrene i forskellige aktiviteter som fx babyrytmik og -svømning.

» Jeg hæfter mig meget ved, at fædrene siger, at de har følt sig velkomne, men ikke inviteret. Jeg tænkte, det kan da ikke passe. Men altså, hele processen med virkelig at se fædrene og høre deres ønsker, det har været en øjenåbner.

– Mette Sloth, sundhedsplejerske i FIV

Små forandringer i gang

Sundhedsplejen kan allerede nu konstatere en øget opmærksomhed på inddragelse af fædrene i det daglige arbejde. De fremhæver fx, at de nu:

- Gør mere ud af at inddrage og aktivere fædrene og fortælle dem, hvor vigtige de er for børnenes udvikling, opvækst og trivsel på sigt.
- Har fokus på, at fædrene ikke bare skal føle sig velkomne til FIV's tilbud og aktiviteter, men at de skal føle sig inviteret!
- Har ændret flere lister og skemaer, så de ikke kun har fokus på kvinden, men begge forældre. Fx bliver nye familier nu registreret under overskriften 'kommende fødsler' i stedet for 'gravide'.

» Jeg er blevet meget overrasket over, at fædrene ville have hele pakken – at de ville have så meget og være så deltagende. Men det ville de. De ville gerne det hele!

– Merethe Vinter, sundhedsplejerske i FIV

Nyt og styrket fædretilbud

Udover ovenstående små forandringer planlægger FIV at afprøve et nyt og ambitiøst gruppeforløb, som i højere grad matcher fædrenes ønsker og behov, uden at ekskludere mor og barn. Det nye tilbud vil:

- Bestå af 10-14 mødegange i et lukket forløb med fastlagt program
- Indeholde faglig undervisning om børn, parforhold og forældreskab
- Tilbyde gruppesamtaler om både faderskab og personlige problemer
- Tilbyde sociale aktiviteter, der fastholder og skaber sammenhold
- Ligge på et mere fædrevenligt tidspunkt efter arbejdstid fra kl. 16-19
- Tilknytte en mandlig gruppeleder fra kommunens sundhedsafdeling
- Lade fædre med større børn dele erfaringer med nye/kommende fædre
- Veksle mellem aktiviteter for fædre alene, fædre med børn og forældrepar
- Holde gruppesamtaler for mødre, samtidig med at fædrene fx er til babysvømning, babyrytmik eller andre aktiviteter udenfor huset
- Tilbyde aftensmad/fællesspisning for forældre og børn efter dagens program, så de har nemmere ved at deltage sidst på eftermiddagen

» Jeg tror, at det er rigtig vigtigt med de sociale aktiviteter for fædrene. Min erfaring er nemlig, at hvis man har det sjovt, så har man også mere lyst til at møde op og til at lære.

– Kenneth Saugstrup Christensen, far til 3, projektleder i Thisted Kommunes sundhedsafdeling og ny mandlig facilitator i de nye gruppeforløb målrettet fædre

Netværket: Ringsted Kommune

Ringsted Kommune er en mellemstor kommune med ca. 34.000 indbyggere. Gennem de senere år har antallet af fødsler ligget på lidt over 300 om året. Ringsted Kommune har forskellige tilbud til kommende og nybagte sårbare forældre. Bl.a. Baby På Vej, et forløb, som arbejder med tidlig tilknytning under graviditeten, og Netværket, en frivillig mentorordning for op til 40 mødre under 29 år i sårbare livssituationer/vilkår.

I Ringsted Kommune har der hidtil ikke været tilbud specifikt målrettet fædre, men i en del tilbud kan fædre deltage sammen med mødre. Kommunen ønsker især at styrke indsatsen for de fædre, der ikke bor sammen med deres børn hver dag, og hvor kommunikationen mellem forældrene er skrøbelig, vanskelig og/eller sporadisk og udfordrer samarbejdet om barnet.

» Det, der har overrasket mig mest, er fædrenes egen accept af, at de ikke har så stor en rolle i den første tid af deres barns liv. Det ville mødre aldrig finde sig i.

– Anne Madsen, netværkskoordinator for Netværket for unge mødre i Ringsted

Ikke-samboende fædre

Erfaringer fra Netværket for de unge mødre viser, at ca. halvdelen af mødrene er enlige forsørgere, samt at ca. en fjerdedel af den anden halvdel er i parforhold med en mand, som ikke er barnets biologiske far. Ringsted Kommune har derfor et ønske om at udvikle et tilbud, som styrker ikke samboende fædre i at være en ressource for deres barn. Målet er at imødekomme tre udfordringer:

1. Der er for mange børn, som får ringe eller ingen tilknytning til deres far, efter at forældrene er blevet skilt og ikke længere bor sammen.
2. Mor og far har ofte svært ved at kommunikere og samarbejde efter en skilsmisse, og især faren har derfor behov for vejledning og støtte for (igen) at blive en aktiv del af barnets liv og hverdag.
3. Tilbud er udviklet i en 'kvinde-kontekst' og er derfor ikke målrettet fædre.

Netværk for fædre

I den tidlige indsats for relation og tilknytning vil Ringsted Kommune nu sætte fokus på at give fædre bedre muligheder for at få viden og støtte til at være en kompetent voksen i deres barns liv, når de ikke bor sammen med deres barn hele tiden. Og fokus på at støtte fædre i at være fædre (ligesom mødre støttes i at være mødre), og dermed mindske risikoen for en manglende eller dårlig relation til barnet.

Ambitionen er at etablere en pendant til netværket for unge mødre og give sårbare fædre et netværksbaseret tilbud, hvor de har lyst til at deltage i aktiviteter, møde andre i samme situation, udveksle erfaringer og støtte hinanden.

Fædre med hele vejen

Fædre skal være samarbejdspartnere i udviklingen af tilbuddet for at sikre, at et fremtidigt tilbud både giver mening og er brugbart for mænd/fædre. Intentionen med at etablere et fædretnetværk tilsvarende det, mødre tilbydes, er bl.a.:

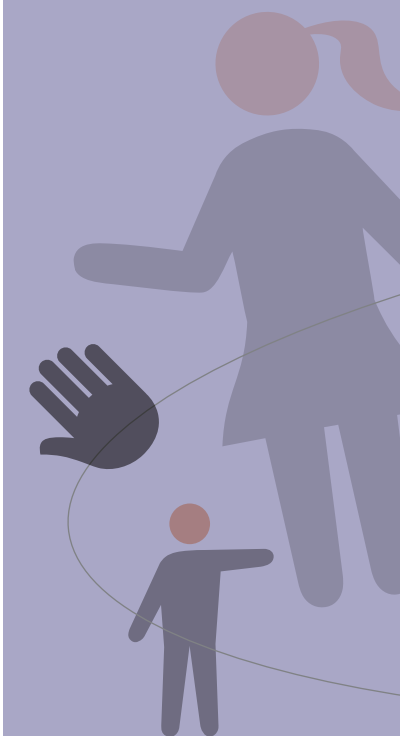
- At støtte begge ikke-samboende forældre i deres fælles tredje – at være forældre til deres barn
- At forebygge og håndtere konflikter mellem forældre, da disse risikerer at påvirke børnenes trivsel
- At understøtte far bredt - både i forhold til viden om egen betydning og muligheder, i forhold til relationer til barnet og moren samt i forhold til sundhed, forebyggelse og tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse.

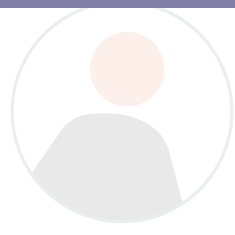
» Efter vi er begyndt at sætte fokus på det her, er det virkelig gået op for mig, hvor fast cementeret mor-barn er. Det er lige fra, at vi selvfølgelig skriver mors telefonnummer ned – men fars, det fik vi ikke lige med – til hvordan man behandles i statsforvaltningen.

– Anne Madsen, netværkskoordinator for Netværket for unge mødre i Ringsted

» Noget af det, der gjorde mest indtryk på mig, var et af dobbeltinterviewene. Fædre siger, at vi ikke skal sidde i rundkreds, men når rammen bliver sat, og de bliver mødt anerkendende og interesseret, så oplever de det faktisk utrolig rart. 'Måske skal vi noget mere af det', sluttede den ene far af med at sige. Det er da en anvisning til os om at anstrenge os for at skabe nogle rammer, som far kan føle sig anerkendt og tryk i.

– Bente Haargaard, ledende sundhedsplejerske i Ringsted

Sundhedsplejen i Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Kommune er en stor kommune med mere end 100.000 indbyggere og ca. 1.500 fødsler årligt. Kommunen har flere tilbud til nybagte mødre og forældrepar, både i den almene sundhedspleje og i form af en række udvidede tilbud til særligt sårbare småbørnsfamilier, fx en mor-barn-gruppe for sårbare gravide og nybagte mødre.

Kommunen har også et enkelt tilbud specifikt målrettet fædre: Fars Legestue, som er et åbent tilbud for alle fædre i kommunen. Legestuen har åbent én gang om ugen og kræver hverken tilmelding eller fast deltagelse fra uge til uge. Det fleksible og uforpligtende tilbud er populært blandt mange fædre på barsel, men bruges kun sjældent af de sårbare fædre. Derfor ønsker kommunen at finde en anden måde at involvere disse fædre på.

Der går langt imellem hjemmebesøgene, så der bliver jeg sat lidt på sidelinjen (...) Mor-barn-gruppen er hendes rum, og hun deler det, hun har lyst til. Men der kunne godt være noget tilsvarende til mig en gang om måneden.

– Far på Frederiksberg

Fokus på inklusion af sårbare fædre

Frederiksberg Kommune har fokus på, hvordan sårbare fædre i højere grad kan tiltrækkes og inkluderes i sundhedsplejens eksisterende tilbud. Under overskriften 'hvordan kan et tilbud til sårbare fædre se ud?', har kommunen ønsket at undersøge følgende:

1. Kan sårbare fædre inkluderes i Fars Legestue, og hvordan?
2. Kan sårbare fædre inkluderes i mor-barn-gruppen, og hvordan?
3. Føler fædrene sig inddraget i sundhedsplejens øvrige almene tilbud (fx i de nyligt indførte forældreklasser eller i forbindelse med hjemmebesøg?)

Øget opmærksomhed på fædrene

I det daglige arbejde er hele gruppen af sundhedsplejersker blevet mere bevidste om fædrenes rolle i forældreskabet. Det betyder fx, at de:

- Taler mere med forældrene om, at relationsdannelsen mellem far og barn skal prioriteres og faciliteres, og at fædrenes involvering og tilknytning fra start er helt afgørende for børnene og familiens trivsel på sigt
- Tænker mere over, at en sårbar mor kan betyde, at hele familien er sårbar – og at fædrene dermed også har behov for støtte
- Forsøger at lægge hjemmebesøg på et tidspunkt, hvor far kan deltage
- Opfordrer til, at fædre i forældreklasser danner netværk.

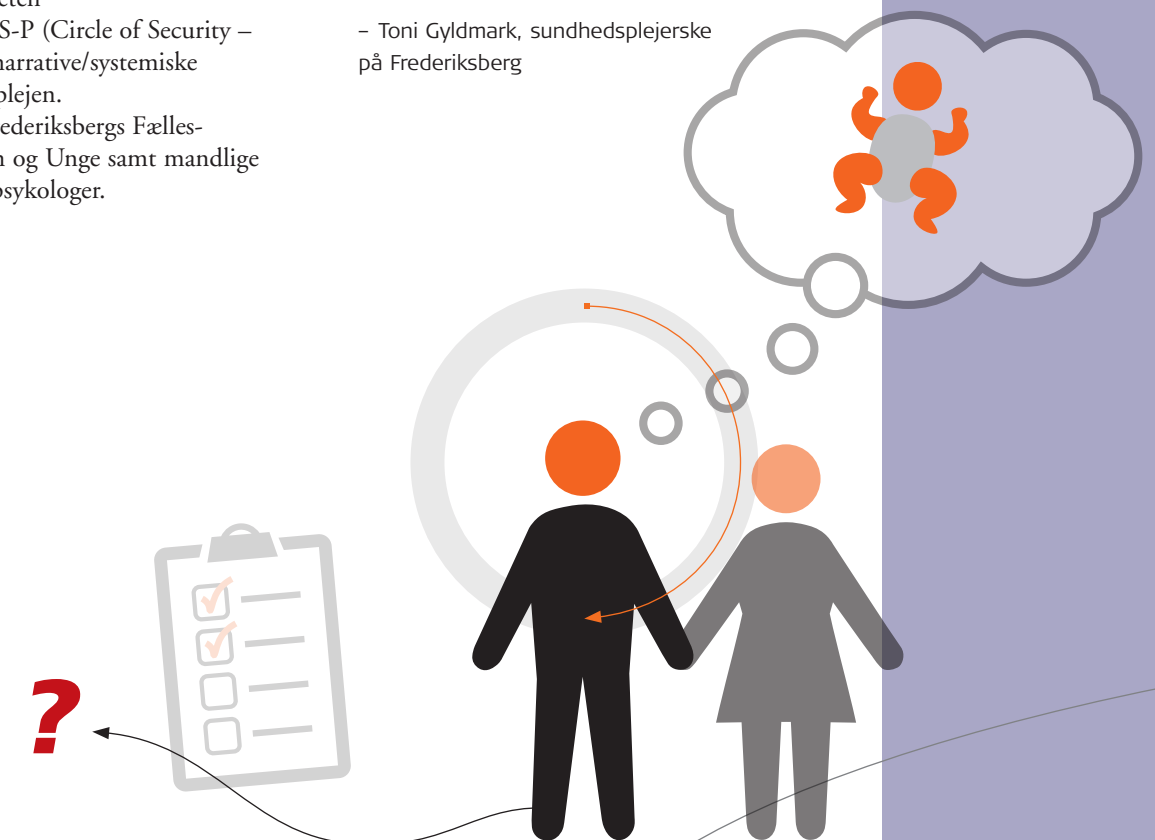
Planer om et nyt tilbud til sårbare fædre

Eftersom interviewundersøgelsen tydeliggjorde, at Fars Legestue primært tiltrækker de mere ressourcestærke fædre i kommunen, har sundhedsplejen fokuseret på at udvikle et andet og mere forpligtende tilbud til sårbare fædre i kommunen. Det nye tilbud forventes at:

- Være målrettet fædre i familier, hvor mødrene deltager i mor-barn-gruppen for unge sårbare mødre – og muligvis også andre sårbare fædre, fx fædre med efterfødselsreaktioner
- Ligge sidst på eftermiddagen (samme tidspunkt som mødrene mødes), så hele familien kan være sammen efterfølgende til fællesspisning
- Indeholde faglig undervisning – fordi interview med fædre viste, at mange fædre mangler basal viden om spædbørns udvikling og behov
- Veksle mellem aktiviteter for fædre alene, fædre med børn og forældrepar
- Begynde lige efter fødslen og måske allerede undervejs i graviditeten
- Blive koblet til COS-P (Circle of Security – Parenting) og den narrative/systemiske metode i sundhedsplejen.
- Samarbejde med Frederiksbergs Fællesrådgivning for Børn og Unge samt mandlige fysioterapeuter og psykologer.

Jeg har ikke kunnet undgå at tænke på, hvor begejstret en af fædrene var for, at han selv var blevet klædt på til at deltage mere ligeværdigt med moren – og selv blev styrket i hans tro på, at han var god og vidste, hvad der var det rigtige at gøre ift. barnet. Det var også med til at give ham et slags godkendelsesstempel hos moren, som opfattede ham som mere kvalificeret.

– Toni Gyldmark, sundhedsplejerske på Frederiksberg

Forældregruppen: Lyngby-Taarbæk Kommune

Lyngby-Taarbæk Kommune er en større kommune med godt 55.000 indbyggere og omkring 500 fødsler om året. Kommunen har en række forskellige tilbud til familier i en sårbar situation.

Et af dem er gruppeforløbet 'Du og Dit Barn', som er et alternativ til en almindelig mødregruppe. Gruppen er åben for begge forældre, men fungerer i praksis som mor-barn-gruppe. Der holdes tre møder om måneden i dagtimerne samt et enkelt fyraftensmøde. Det er fædrenes deltagelse i Du og Dit Barn, som Lyngby-Taarbæk ønsker at øge gennem et justeret tilbud.

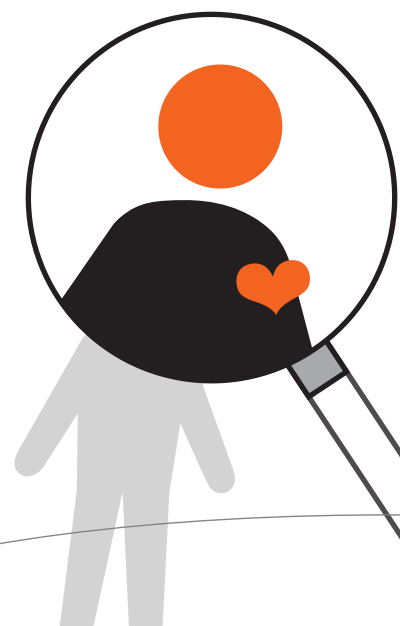
☞ Sundhedsplejen har eksisteret i 80 år, og i de 80 år er det først de sidste par år, at vi for alvor er begyndt at inddrage og snakke om, at der også er en far. I svangre-omsorgen er han først for nogle år siden beskrevet som far – ellers har faren været omtalt som 'en partner'.

– Pernille Fabricius, ledende sundhedsplejerske i Lyngby-Taarbæk Kommune

Fokus og udfordring

Lyngby-Taarbæks Kommunes målsætning er at understøtte fædrene i at deltage kontinuerligt og aktivt, så de ikke kun er et appendiks til mødregruppen. For at sikre fædrenes deltagelse, ønsker kommunen løbende at udvikle flere 'far-agtige' emner, så det er mere attraktivt for fædrene at deltage i gruppen, og så de i sidste ender kommer til at opleve sig lige så vigtige for børnene som mor. Denne målsætning udspringer af følgende udfordringer:

1. Kommunen har problemer med at tiltrække og fastholde fædre i gruppetilbuddet.
2. Der er mange fædre i sårbare familier, som kommunen ikke har kontakt til – og hvor der mangler viden om, hvad de ønsker sig ift. aktiviteter, oplæg, netværk etc.
3. Fagpersoner oplever, at de kan være med til at fastholde en kultur, som udelukker fædrene.

☞ Det, der har rykket mest for mig, er bevidstgørelsen i forhold til, hvordan min tilgang til fædre er. Det her med at få øje på nogle 'blind spots'. Vi troede, vi var meget lige i forhold til, hvordan vi behandler mor og far, men fandt ud af, at det var vi faktisk ikke.

– Mette Axelsen, sundhedsplejerske, Lyngby-Taarbæk Kommune

Fra mor-barn-gruppe til forældregruppe

Lyngby-Taarbæk Kommune vil i fremtiden arbejde med, at gruppen for sårbare familier reelt bliver en forældregruppe frem for en mor-barn-gruppe. Målsætningen er, at begge forældre skal deltage hver gang. Blandt sårbare familier er der nemlig ofte bedre mulighed for, at fædrene også kan deltage i dagtimerne. Desuden er kommunen blevet opmærksom på nogle enkelte procedurer og arbejdsgange, der skal ændres, så far kommer til at føle sig som en mere central aktør. Blandt andet vil man ikke længere tale om en sårbar mor/far, men i stedet om et sårbart forældreskab.

Far tænkes ind i alle aktiviteter

For at nå målet om, at fædrene skal deltage på lige fod med mødrene i den nye forældregruppe, planlægger kommunen at tilpasse indholdet på møderne, så de også retter sig mod fædrenes behov og ønsker – og ikke kun mødrenes. Den nye forældregruppe skal have følgende opbygning:

- 3 mødegange om måneden med fokus på socialt samvær i kombination med tid til 'hands-on' for forældre/barn i forhold til eksempelvis motorik, leg, bevægelse osv.
- Man kan godt deltage som far alene, uden mor.
- Forældregruppen kan selv ønske oplægs-holdere, fremfor at det er fastlagt på forhånd.

☞ Sundhedsplejersker og andre fagpersoner skal være meget mere opmærksomme på at tale mere direkte – at "det her er ikke kun til dig mor, men til jer begge to, fordi jeres forældreskab er sårbart, og I er begge to rigtig vigtige". Så vi italesætter det på en ny måde.

– Mette Axelsen, sundhedsplejerske, Lyngby-Taarbæk Kommune

Den frivillige organisation: Home-Start

Home-Start Familiekontakt er en uafhængig frivillig social organisation med et landssekretariat i Odense og aktuelt 13 lokalafdelinger fordelt over hele landet. Home-Start havde i 2016 et samlet korps på 300 frivillige familievenner, som tilsammen hjalp 450 familier med i alt næsten 1000 børn.

Home-Start tilbyder støtte, venskab og praktisk hjælp til småbørnsfamilier under pres. Støtten ydes af frivillige familievenner, som selv er forældre eller har erfaring i forhold til børn og børnefamiliers hverdagsliv. Støtten har til formål at forebygge kriser, sammenbrud eller opbrud i familien. Home-Starts koncept er at give to timers støtte én gang om ugen i mindst seks måneder. Inden for disse rammer er det familien selv, der definerer, hvad de har brug for støtte til og hvordan.

Motivation for at deltage i projekt Til Gavn for Barnet

Home-Start gik ind i projektet, fordi organisationen oplevede følgende udfordringer:

1. Fordelingen af mødre og fædre i vores tilbud og aktiviteter er skæv
2. Mange fædre er ikke tilstrækkeligt engageret i forløb med familievenner
3. Vi når ud til mange enlige mødre, men ikke nok enlige fædre.

Formålet med at deltage i projektet var derfor dels at blive mere synlig, tilgængelig og attraktiv for fædre og dels at blive bedre til at involvere fædre i de familier, som Home-Starts frivillige familievenner er tilknyttet.

Tre nye målrettede tiltag

På baggrund af de gennemførte interviews med fædre samt inddragelse af lokalafdelingernes ansatte koordinatore på en workshop om fædre-inddragelse, vil Home-Start nu gennemføre tre nye tiltag, der skal styrke indsatsen overfor fædre:

1. Undervisning af frivillige om fædre i småbørnsfamilier

Et af de vigtigste tiltag er tilføjesen af et nyt kapitel om fædre i Home-Starts undervisningsmateriale. Alle frivillige familievenner skal igennem et forberedelseskursus, før de kommer ud i en familie. Materialet skal gøre de frivillige opmærksomme på, at fædre i pressede småbørnsfamilier kan have uudnyttede ressourcer, som kan få stor betydning for barnets trivsel og udvikling, hvis de kommer i spil.

2. PR med fokus på fædre

Home-Start vil desuden udarbejde en ny flyer, der i højere grad henvender sig til fædre, og som signalerer, at far og mor er lige vigtige. Flyeren og andet materiale fra Home-Start skal distribueres til lokale virksomheder, som fædre er i kontakt med – både arbejdsmæssigt (fx virksomheders HR-afdelinger) og i fritiden (fx i træningscentre, frisører, banker og ejendoms-mæglere).

3. Lokale Home-Start aktiviteter med fokus på fædre

Foruden Home-Starts kerneydelse – familievenners ugentlige besøg hos en familie –

afholder lokalafdelingerne også netværkskabende arrangementer. Disse aktiviteter kan justeres, så de også henvender sig direkte til fædre. Flere afdelinger ønsker desuden at udvikle helt nye aktiviteter kun for fædre.

Nye og justerede lokale aktiviteter

En lokalafdeling har god erfaring med at koble mødre sammen to og to – som supplement til støtten fra en frivillig familieven. Denne netværksaktivitet vil de nu også tilbyde fædre, så de får mulighed for at møde ligestillede.

En anden lokalafdeling har skaffet årskort til en forlystelsespark til familier, som har en frivillig familieven. Denne aktivitet kan udvides med planlagte fællesture kun for fædre og børn.

Flere afdelinger vil forsøge at udvikle far-barn-aktiviteter i samarbejde med lokale fitnessklubber. Et eksempel er "Træning af Farkroppen" med barnet som vægtstang. Aktiviteten lægges om søndagen, hvor fædre har tid til at deltage.

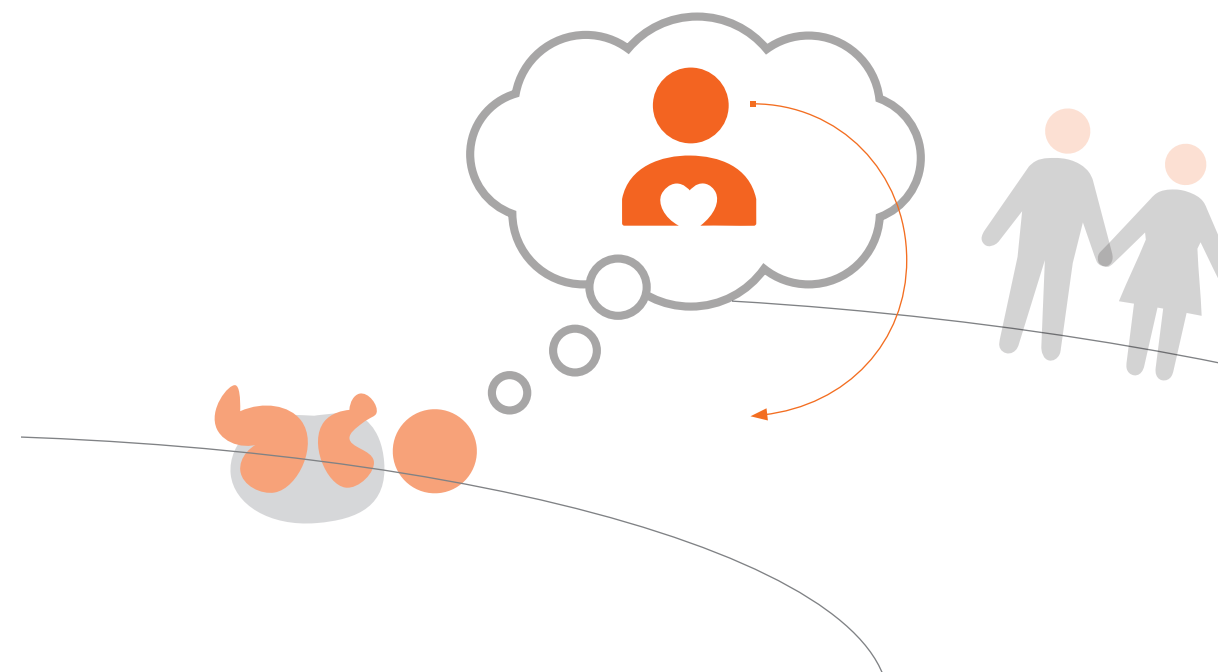
Udover Home-Starts egne aktiviteter, vil Home-Starts lokalafdelinger også være brobyggende til andre lokale aktiviteter for fædre, fordi mange fædre ikke kender eksisterende tilbud i lokalområdet.

Jeg tror rigtig meget på, at vores frivillige får en øget opmærksomhed på fædrene.

Det kommer til at betyde noget i de familier, hvor vi kommer, og hvor det primært er mødre, der har bedt om hjælpen og får hjælpen.

På grund af dette projekt, er der blevet indarbejdet et kapitel om fædre i vores nye undervisningsvejledning, som allerede kommer i spil til efteråret. Så det bliver simpelthen en del af vores koncept.

– Tine Jerris, Sekretariatsleder i Home-Start

Projekt Til Gavn for Barnet

Projektleder: Socialt Udviklingscenter SUS

Finansiering: Det Obelske Familiefond

Vidensnotat: Center for Børneliv

Projekthold: Thisted Kommune

Ringsted Kommune

Frederiksberg Kommune

Lyngby-Taarbæk Kommune

Home-Start Familiekontakt

